

Izhaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in četrtletno 2-50 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

Uredništvo in upravnništvo se nabajata v Narodni tiskarni, ulica Vetturini b. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petim vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Kateri „pritisk razmer“ je bil večji?

Neizprosna „Edinost“ se je dala vendar toli omeščati, da „pritiska razmer“ ne taji, marveč konstatuje, da je ta pritisk v Trstu in v Istri še nerazmerno večji nego v Gorici. K besedama „ne taji“ tiče pa po resnici še besedica *več*; kajti v lanskim gonji zoper našo vol. reformo je „Edinost“ ta „pritisk“ popolnoma ignorirala in tajila. Da ga letos vendar en kosček milostno priznava, ni zasluga njene kreposti, pač pa stiske, v katero jo je spravila ponesrečena istrska vol. reforma. Torej „pritisk razmer“ ekzistuje v očeh „Edinosti“ postotot discrimina rerum slednjič tudi za Goriško. Pa mi nismo zadovoljni niti s to koncesijo, mi se moramo upreti celo nazoru „Edinosti“: da je pritisk v Trstu in v Istri še nerazmerno večji nego v Gorici; mi trdimo celo, da to niti resni, ampak ravno nasprotno.

Pozicija slov. delegacije nasproti laški večini v Istri je bila do nove vol. reforme proti poziciji slov. delegacije v Gorici enaka premoženjskemu razmerju med siromakom in bogatinom. Ona je imela malodane nič, ta malodane vse; ono je ločeval od laške večine cel kup predpravil, to le en glas, le en poslanec; ona je mogla dobiti od Lahov od gromade predpravil marsikatero pravico, ta v narodnostnem oziru nobene; kajti če bi bila dobila le edino, ki ji še manjka, bi bili Lah izgubili večino in z njo marsikaj, kar jim večino omogočuje. Naj omenimo pri tej priliki le prednosti in vpliva večine pri sestavi odbora, odsekov, pri deželni upravi, rabi jezika, imenovanju uradnikov itd. Posledica temu so marsikateri krivice, ki se gode manjšini, katerih krivic se pa manjšina brez dobre volje večine ne more ubraniti drugače, kakor da izkoristi samolaško nesklepčnost, kar se pa ne da praktimirati za vsako posamezno narodno-krivično uradniško imenovanje, za vsak posamen prestopok narodne ravnopravnosti; kajti to skrajno sredstvo manjšine je dvorezen nož, ki je

tudi manjšini sami škodljiv. Če noče torej naša manjšina ustaviti delovanja deželnozborskega aparata, mora si dati dopasti marsikatero klopato od laške večine v zadevah narodne ravnopravnosti. Tako se je godilo v pretekli šestletni dobi, tako se bo godilo v prihodnji. Lahe ne bode prav nič ženiralo, da prideta v dež. zbor en Franko ali en Gabršček. In ako bi imela ta dva ~~judi~~ sklepati z Lahov vol. red in ako bi ga imela sklepati vsako leto, je gotovo kot Bog v nebesih, da ne skleneta v narodnem oziru niti za trohico boljšega nego je ta. Efekti laške večine na katerih sta „Soča“ in „Edinost“ v minuli dobi tako pridno gledali ostanejo; razlika bo le ta, da bode te obe v prib. dobi o teh efektih prav tako pridno molčali.

Ni torej na svetu bolj jasnega, naravnega in gotovega nego dejstvo, da se naši Lah od prednosti večine niti za ped prostovoljno ne umaknejo. Ako bi bili naši poslanci sarlatani, bi se bili ob sklepanju vol. reforme vrgli v komedijske obleke, stopili pred Lahe in kričali skozi okno, da bi jih bilo slišati po vsej deželi. Večino v zbornici nam! mi smo v dežali v večini, in ako bi bila „Edinost“ na našem mestu, bi bila temu kričanju ploskala in vpila: živio, in zdar, čast, slava! In ko bi ne bilo — razume se — vse to kričanje in upitje nič izdalo, bi bila pa „Edinost“ izdala — oklic na narod: Slovenski narod na Goriškem! naši vrli poslanci so skušali vse, da bi bili pridobili slovensko večino v novem vol. redu, ali *pritisk* Lahov je nepremagljiv, temu pritisku se ne da izviti kaka narodna pridobitev, zato so se morali naši poslanci zadovoljiti z drugovrstnimi ugodnostmi in prepustiti volitvam v trg. in obrt. zbornici, da zlomijo ta laški *pritisk*. Temu oklicu bi potem sledili v „Edinosti“ ognjevit slavospeli na gor. vol. reformo, kakor smo jih čitali na istrsko.

To je slika „pritiska razmer“ na Goriškem. Kaj pa v Istri? Tu se ni šlo za večino, ampak le za prepustitev nekaterih od mnogo laških predpravil slov. manjšini. Premoči se odpovedati, ali pa

jo nekoliko omejiti, ni menda isto. In prav je hotela imeti „Edinost“ na Goriškem; z drugim se zadovoljuje v Istri. Italijan v Istri je imel od obilice oddali le nekaj, Italijan na Goriškem pa vse. Prvemu se prepušča še nadalje kruh in nož v rokah, drugi naj da oboje iz rok! Kdo je torej tisti butec, ki bi trdil, da se od prvega zahteva več nego od drugega; da je prvemu večja žrtva, oddati le nekaj, kakor drugemu, izgubiti vse; da se bo prvi bolj branil nego drugi, izkratka: da bo prvega odpor in „pritisk“ večji nego drugega. In glejte do te nezmyselnosti se vpenja tržaška „Edinost“ brblja o svojih zastopnikih da se niso plašili in se ne plašijo pred tem pritiskom niti jim ne imponuje dejstvo, da Italijani nočejo dati politične moči iz rok; in temu brbljanju dostavlja svoje vedno ceno moraliziranje o neodvisnosti resnega politika o uravnavanju njegovega postopanja, dalje o „smagi“ (katero debelo tiska!) šestorica slov. tržaških poslancev proti 48 nasprotnikom če tudi je le en dan prej prav isto „znago“ prisodila vladi!*)

Iz predstojedečega našega razmotrivanja je razvidno, da je „Edinost“ v veliki zmoti, ko trdi, da je bil „pritisk razmer“ v Istri nerazmerno večji nego na Goriškem, da je temveč res, da je bil „pritisk razmer“ na Goriškem nerazmerno večji. Mi pa dodajemo, da celo mnogo manjši pritisk v Istri ni pomenil ves na plečih slov. delegacije. Pa kaj pravimo „ves“?! Sl. delegacija je menda igrala pri tem pritisku bolj ulogo figurante, pritiska pa ni vzdržal nihče drugi nego sama — vlada. Joj, joj! „Edinost“ in — vlada! Grozno! Za hrbtom „Edinostinih“ poslancev sama — vlada!

Pred leti se je sicer o nekem kometiranju v Trstu govorilo, in „hudobni“ jeziki so hoteli reči, da je bila ona kometeta „Edinost“ sama; ali naši čitalci se gotovo še spominjajo, kaka zona je spre-

*) Če so »Edinostini« poslanci res taki junaki, zakaj se pa bojijo v trž. zbornici slovensko govoriti; saj očita ona našim poslancem: »Kakov narodni zastopnik je to, ki hoče se le čakati, kdaj nasprotnik privoli v kako njegovo zahtevo!«

upal čisto na tiho, da me primeš za roko in me povedeš na Vitovsko Goro, — da me privedeš roko v roki do praga svetišča. — — —

Ko sem se pa resnično napravil na pot, — kdo bi bil mislil takrat na te? Kdo bi bil mislil na to, da me vodi vso pot, korak za korakom, tvoje skrbno oko! — Kateri romar misli ob jasnem dnevu na solnce, ki razsvetljuje pot? — Spomni se nanje šele, ko mu ga oblak zakrije; — spomni se ga šele, ko se vleže mrak na zemljo, — takrat si ga zaželi nazaj. —

Ni te bilo tisti hip, ko sem klečal na tleh reven in šibak, ni te bilo, da bi mi ponudila roko, da bi mi pomagala vstati. Ni te bilo več!

In tudi ljubeznipolna skrb tvojega očesa ni več obsevala moje poti. Ugasnilo je tvoje oko!

Kadar romarju, ki ga zaloti mrak nizko pod vrhom, daleč od cilja, mi je bilo v srcu pri tistem spoznanju.

Iskal sem tebe, da bi mi pomagala, in ker ni bilo tebe, je stopil tisti hip tvoj spomin k meni in mi je pomagal.

In šibak nisem bil nič več! Kaplja upanja je kanila v moje srce; — kanila je v srce in vlila vanje jake volje in

letavala lani ob državnozborskih volitvah „Edinost“, ki si je utepla v glavo misel, da je stala za našim kandidatom na Krasu — vlade. Mi smo ji sicer dokazovali, da stopi naš kandidat v slučaju izvolitve v pokoj, ter da bode vsled tega popolnoma neodvisen, dočim bode njen kandidat kot državni uslužbenec od vlade odvisen. Ali vse to ni nič pomagalo, „Edinost“ ni nehala trositi med ljudstvo sumničenja, da smo mi vladna stranka. To je bilo lani, in letos? Letos sprejema „Edinost“ iz rok te vlade kar celo v celino reformo!! „Edinosti“ zdaj ta vlada nič ne ženira, saj priznava sama mej drugim v št. 81 (21. marca), da je pri vol. reformi, angažirana pred vsem vlada. Sicer pa kaže to tudi ves tek kompromisnih pogajanj. To je pač dokaz, da se ni imela „Edinostina“ delegacija niti z onim malim „pritiskom razmer“ sama boriti. O ne, ampak vlada je stala pred laško večino in ji velela: to moraš manjšini dovoliti, in „Edinostina“ delegacija je stala lepo varno za hrbtom mogočne vlade in kimala. To sliko toplo priporočamo našim Kraševcem. Naj se le spomnijo, kakega vruga je ugajala lani z dr. Laharnarjem „Edinost“ s pretvezo, da je bil vladen kandidat, kar je bilo docela izmišljeno. Lani ji je bila vlada vir slovenske nesreče, letos je grela svoje poslance za nje hrbtom. In da je komedija brilantnejša, jim poklanja še slavospeve, „da so rezani iz drugečnega lesa in da imajo nekoliko več vere v svojo moč in vrednost“.

Umor gališkega namestnika.

V nedeljo dne 12. aprila je gališki cesarski namestnik grof Potocki dajal avdijske. Med drugimi je prišel v avdijsko tudi 22 letni rusinski akademik Siczynski. Sprejet je bil ob 1/22. popoldne.

Ko je prišel Siczynski v dvorano, je potegnul šestcevni revolver, ga nameril na namestnika, izprožil in zakričal: „To za krivico, ki se je storila Rusinom

krepke moči. Rastlo je upanje, rastlo je hrepenenje, — vstal sem in stopal svojo pot. —

Ni lahka ta pot in človek ne sme počivati na njej, — ne sme se ozirati nazaj! Samo enkrat sem se ozrl, — pa je stalo za mano kakor grozna pošast, — spekle me ja na dnu duše dvoje ognjenih oči.

Spremlja me samo tvoj spomin, ki ni mogoče, da bi me ti vodila. Roko v roki stopam z njim, korak za korakom proti vrhu, proti cilju.

Počasi stopam, ker je pot strma in težavna, — nič ciklamnov za trakom, samo divji rožmarinček, odpustek vseh romarjev, — simbol upanja in hrepenenja.

Znoj mi kaplja z obraza, z lic, in s čela mi lije, — solze v očeh. Mi jih mogoče zadržati: zakipi v srcu in privre v oči — in človeku je lažje.

Strma in težavna je pot in kamnita je. Zgrudim se včasih na kolena, včasih moram piezati in se z rokami vprijemati ostrih, špičastih skal, visokih in strmih. Krvave so roke, krvava kolena in tudi noge so že vse krvave. —

(Konec pride.)

LISTEK.

Romanje na Vitovsko Goro.

Pot mojega življenja. — Štefan Levkós.
(Dalje.)

A hudobije ni bilo v njegovem srcu! — — —

Megla, — zato bi bil kmalu začel s ceste.

Megla pred njim in v megli kakor Jehova pred Izraelci romarji.

Nič čudnega, če bi bil zašel! Nič čudnega, če se mu je zmezlil pogled, ko se je oziral na Vitovsko Goro!

Klečal sem v pustem, kamnitem kraju tik pot vitovskim vrhom, nežkončno strm in neskončno visokim. O svetli, jasni luči je žarelo svetišče na njem.

Razprostrl sem roke:

O kraj blagoslova in miru božjega poln, — o kraj tolažbe, — dolga in težavna je pot, — zmešli se romarju pogled, zaide mu noga, zanese ga korak, trude, spehan, — izgine hrepenenje iz srca, šibkega, plahega, — resnično in iskreno hrepenenje otroških let. In pride bogve kaj, bogve odkod, naseli se mu v srce in ga zavede v meglo.

Zagledajo te oči, duša te zasluti, srce zahrepeni po tebi. Samo če se zmešli pogled, samo če še skriješ očem, se zna zgoditi, da te duša za hip pozabi, da roma srce mimo mrzlo in hladno.

Zagledajo te oči, grenkih solz polne, začuti te trudna duša in izmučeno srce zahrepeni po tebi.

O, kraj miru in pokoja, tolažbe in pozabljenja! Vsa sreča edino le v pokoj, — v tolažbi, — v pozabljenju!

Dolga je pot in težavna in strma, a v blaženem in blagoslovljenem pokoju tvojega svetišča veliko plačilo, veliko in bogato za ves krvav in bridkostipoln trud; neskončna sreča v pozabljenju solz in britkosti in vsega njikovega izvora in začetka.

Kaplja upanja kane v srce, — upanja povračila, sreče, pozaaljenje, — in hrepenenje raste. — — —

Klečal sem tam in zaželel sem si človeka, ki bi mi podal roko, ki bi mi pomagal na noge, tako šibak sem bil.

Tisti hip sem se spomnil nate! — Spomnil sem se trenutka, ko si me prijela za roko in mi pokazala skozi okno.

Ni bilo mnogo upanja tisti trenutek v mojem srcu, — skoraj nič ga ni bilo, ker sem bil še otrok, a vendar sem

pri zadnjih deželnozborskih volitvah". Prvemu strelu sta sledila še dva. Prva kroglja je zadela namestnika v levo oko in prišla pri ušesu vun, druga kroglja je zadela roko, tretja pa nogo.

Namestnik je še zaklical: „Primate lopova, naj bo že kdorkoli!“ V dvorano sta prihitela dva služabnika, ki sta ga prijela. Ustavljaj se ni. Ko so ga peljali na policijo, je zaklical kmetom, ki so čakali zunaj: „To se je zgodilo za Vas!“

Namestnik je bil smrtno ranjen. Zdravniška pomoč je bila brezuspešna. Ob 3¼ je grof Potocki izdihnil. Prej je še prejel sv. zakramente za umirajoče. Zadnje njegove besede so bile: „Poročajte cesarju, da sem bil vedno njegov najzvestejši služabnik“.

Razburjenje radi umora je velikanško. Vse je ogorčeno nad Rusini.

Morilec Siczynski je bil med dijaštvom eden glavnih rusinskih agitatorjev za rusinsko univerzo. Pred nekaj tedni se je ustrelil njegov brat. Njegov rajni oče je bil deželni poslanec.

Morilec je izjavil, da je umor že dolgo nameraval. Posebno ga je razburilo ravnanje orožnikov pri zadnjih volitvah, ko so orožniki enega rusinskega kmeta usmrtili zato, ker je protestiral proti nerednostim pri volitvah. Siczynski je izjavil, da nima skrivcev.

Vendar so pa vkljub temu aretirali njegovo mater in vse tri sestre ter dijaka Klodovora, ki je Siczynskemu posodil črno obleko za avdijenco.

V nedeljo zvečer se je zbralo več sto poljskih akademikov pred Mickijew. czevim spomenikom. Več govornikov je z ostrimi besedami obsojalo umor, pozivalo k bojkotu rusinskih dijakov ter zahtevalo, da se rusinska predavanja na Lvovski univerzi ustavi. Nato se sprevod pomikal po mestu pred rusinski akademski dom, kjer so manifestantje pobili vsa okna. Maožica je narasla na deset tisoč oseb ter je šla pred palačo cesarskega namestništva, kjer se je množica odkrila in odkritih glav stala dalje časa pred namestniško palačo.

Z Dunaja je takoj po umoru prišla nujna brzjavka, naj se nemudoma zapечатijo vsi uradni prostori, v katere ne sme nihče prej stopiti, predno ne pride tja posebni cesarjev odposlanec. Iz tega sklepajo, da je grof Potocki imel tajna povelja z Dunaja.

Umorjeni cesarski namestnik je svojo oporoko napravil umirajoč ustmeno. Rekel je: „Posestva dajte sinovom, denar hčeram“. Premožnja je grof Potocki imel 25 milijonov kron.

Pogreb bo v sredo. Misterski predsednik baron Beck prekine svoj dopust in se bo osebno udeležil pogreba umorjenega gališkega cesarskega namestnika. Tudi poljski minister-rojak in finančni minister Korytowski se osebno udeležita pogreba. Truplo grofa Potockega so položili na oder v avdijenci sobi, v kateri se je izvršil umor, včeraj so pa prenesli truplo v grofovo privatno kapelo. Morilec je, ko so ga pripeljali v zapor, zahteval, naj mu iz bližnje restavracije prineso kaj jesti. Morilec je izjavil, da je storil sklep, umoriti grofa Potockega, že takrat, ko je bil radi izgredov proti Körberju kaznovan, in se je že takrat izrazil, ko je videl Potockega na balkonu, „da mora ustreliti tega volka“. Drugič je ponovil sklep pri vseučiliških izgredih, sedaj je pa izvršil sklep radi krvavih dogodkov pri volitvah.

Notranji minister Bienert je včeraj cesarju osebno poročal o umoru grofa Potockega.

Dopisi.

Iz Mirnika. — Ker „Soča“ ne čitamo, smo se le sedaj zvedeli, kako se je čez nas spravil v „Soči“ neki naprednjak v imenu svojem in njegovih liberalnih tovarišev, katerih pa skorogotovo nobeden ne stanuje v Mirniku. Posebno je hotel pokazati, kako iz dna svoje duše sovraži našega gosp. kurata. Kaj mu je neki storil? Kaj drugega, kakor da ne trobi v njegov liberalni rog.

— Res, da je v Kožbanski občini dobila nasprotna stranka veliko večino pri ožjih volitvah, a to se je zgodilo le vsled strastne agitacije nasprotne stranke, in ne na liberalni, temveč na agrarni račun. Mirniški naprednjaki se pa radi tega ne morejo prav nič ponašati, saj ravno Mirničanje so razun enega fin. stražnika, ki se je hvalil, da je njih stranka zmogala, vsi za kandidate S. L. S. glasovali!

Če je naša stranka nekoliko agitirala, je to vnebovpijoča krivica, kar so pa sami počenjali, je vse, se ve le nedolžna stvar. Nas so videli agitirati, niso videli pa, kako je Srkič, nečak posl. Oblubka, šel po vsej kožbanski občini od hiše do hiše, vse rotil, da mora kmet za kmeta voliti, kjer niso bili več ko trdni in zavedni, vsem glasovnice izpulil in podpisaval, niso videli, kako se jeek župan Blazič kot general kitajskih Bok-sarjev razkoračil na česti, ki pelje v občinsko pisarno, ter od vseh zahteval glasovnice, da jih je pregledaval in zamenjaval. Niso videli, kako že omenjeni Srkič je kričal pred volilno sobo: „živio kmečka stranka, sedaj se gre za kmeta“, ter vsem pulil glasovnice in jih menjaval, da še celo samega sebe ni dopisnik videl, kako se je v Rastočni potil, da bi enega našh za svojo stranko pridobil. Ni videl tudi, kako priložno je bilo za liber. stranko, ko so Kozečik, in zlo glasni Drejc, raznašalci izkaznic, delili tudi glasovnice, tedaj plačani za delitev izkaznic agitirali za liberalno stranko.

Shod so napovedali agrarci v Mirniku. Pri tej priložnosti so liberalci pokazali svojo oliko v pravi luči. Ne da bi gostilničarja vprašali, smejo li v njegovi hiši shod imeti, so shod napovedali in kar vdrl v njegovo hišo. Ko je vrtojbenski Mermolja došel, so z največjo naglico izvolili lib. predsednika, ki je dal takoj besedo agrarnemu agitatorju vrtojbenskemu policaju. Ko smo došli mi, je uže milo tožil, kako bridko se je kmetom godilo tam gor pri Berginu na Hrvaškem pred 1100 leti, potem pa zastokal, lani so duhovnikom povišali plačo za 4 milijone, kar je dalo povod, da je eden našh zaklical „crušta proti—farje žrc“, na kar so liberalci in iz Italije najeti mladeniči kakor levi skočili in začeli potiskati naše ven iz sobe. Prašam, kaj bi se zgodilo, ako bi bili naši tako divji, kakor so se pokazali lib., ki so začeli celo orožje kazati. G. dopisnik ne bo mogel tajiti, saj so nečaku posl. Oblubka orožniki uzeli revolver. Kdo bo tedaj g. kuratu zameril, ako je svoje somišljenike spravil v farovž in tako ohranil marsikateremu zdravje, če ne celo življenje in sodnji veliko truda?

O kokoših na lib. dopisnik le molči, te so uže davno pojedli v hiši vašega uglednega moža! Dopisnik pravi, da je v pričo kurata ponujal neki agitator v neki hiši nekemu uglednemu možu mesto predsednika v našem taboru. Radi bi vedeli, kedaj in v kaki hiši se je to zgodilo? G. nunc nima tabora, tedaj tudi mesta predsednika nikakor dati ne more. On je kurat v Mirniku. To službo je sprejel, ker mu je bila določena, ko mu jo vzamejo, jo bo moral pustiti, a gotovo je ne bo mogel pustiti vašemu uglednemu možu. Do edne polnoči so popivali v farovžu. Mora se reči gosp. dopisnik, da stevelik mehanik, ker vaša ura tako dobro kaže. Po vašem moramo reči, da je začel g. Mermolja shod ob 11. uri zvečer, potem bi se ujemalo, da so popivali do edne popolnoči. No, tam so pač kovali spletke proti nam, pišete dalje. Vidi se vam, g. dopisnik, da imate od vednega ropotanja pri kovanju zelo slab sluh, kar drugače bi bil lahko slišal, da smo v farovžu narodne pesmi prepevali. — Gotovo ste pa Vi kovali spletke proti drugim, in ker jih sami niste mogli dovolj skovati, šli ste Vrtojbenskega Mermolja najemat. — Nekaj čevkate v vašem dopisu, da hoče naša naša stranka gosp. učitelja preč spraviti. — Vidi se da razmere prav slabo poznate. Vi še ne veste, da mi nimamo

uzroka, g. učitelja preč spraviti, temveč se moramo le braniti, da bi v Mirnik ne bil imenovan. — Mi stariši smo katoličani, in želimo, da se naši otroci vzgajajo v dobre kristjane in v dobre Slovence, želimo tudi, da bi naši otroci ne hodili zastoj v šolo, temveč, da bi se navadili dobro čitati, računati in drugih potrebnih vrednosti, ne pa samo pohajati in igrati. — In da bi se to zgodilo, želimo dobiti dobrega gosp. učitelja.

Na skrajni avstrijski meji naj bi bila tudi šola vzgledna. „Pomisliti je treba“, pišete dalje, „da pristaši našega nunca nameravajo ustanoviti šolo „Lega Nazionale“ v Mirniku. Na tem mestu vprašam Vas, g. kurat: Ali Vas ni sram biti načelnik takim izdejalcem domovine? Nato ni treba niti odgovarjati.

Kdor pozna, našega g. kurata in njegovo za narod čuteče srce, mora reči, da večje hudije Mirniški naprednjaki niso mogli zapisati.

Dalje pišete, da g. kurat se ponuja da bo on učil v šoli za 200 kron ni niti mogoče ker bi šola nikaker ne mogla biti redna, saj je zavezan hoditi dvakrat na teden v skrlijevsko šolo podučevati kršč. nauk in ima drugih opravil dovolj. In za 200 kron? — Pravite, da delate za kmeta! Ali ni šolska doklada veliko breme za nas davkoplačevalce? O da bi bili duhovniki hoteli za 200 kron povsod podučevati šolo, ne bi bilo treba dajati gg. učiteljem po dva do tri tisoč K in še več na leto. Koliko bi bilo s tem nam davkoplačevalcem prihranjeno?

Na koncu dopisa v „Soči“ se pa g. dopisnik nekoliko preoblastno postavit. Vedite, da vi niste naš korporal, in mi ne vaši rekruti. Mi nismo nikdar sejali prepira, in ga ne bomo. Prepir ste sejali Vi, in ker ga sami niste zamogli dovolj, prišel vam je pomagat še nekdanji vrtojbenski policaj, že zgoraj imenovani Mermolja. Mi smo se potegovali za Slovensko Ljudsko Stranko ki se poteguje za blagor kmeta in stoji na katoliški podlagi, bodi vam prav ali ne. Mir pa vam bomo dali, le glejte, da se ne bodete kesal. — Vi če hočete odpreti proti nam tudi vse vaše pipe, jih lahko odprete, toda pomislite to dvoje: — Svet ni tako neumen, da bi vaše laži veroval, kakor je bila neka deklica, ki je šla k neki grofici za pestunjo služiti. Ko jo je grofica odslovila, začela se je kakor njena bivša gospodinja grofca česati in oblačiti, in sama sebi verjela, da je grofica, pa je bila le navadnega mlinarja hči. — Nekdaj je bil mladenič, ki je kaj rad liberalne časopise čital, kar si je mogel slabega čez duhovnike izmisliti, drugim natvezal, da so v liberalne časopise spravili. Kam ga je to privedlo? Po malem času ste mu Vi preskrbeli pos za v norišnico.

„Nazadnjaki“.

Iz Podgore. — Pevmski dopisnik „Soča“ se je v četrtkovi številki obregnil ob učitelja prigravnice g. Justina. Ker pa gospod učitelj sam ne bo odgovarjal na take napade od takega človeka kot je dopisnik „Soča“ iz Pevme, odgovoriti hočemo mi, akoravno isti dopis ni vreden odgovora. Predbaciva se g. učitelju, češ, da je rekel da so Pevmčani najbolj podivjani v goriškej okolici. G. dopisnik, prosimo ali niste mogoče malo napačno razumeli, kako se je izrazil g. Justin...? Mi k temu: Vsak ki je opazoval volilni boj v Podgori dne 9. marca lahko potrdi da niste bili glede agitacije in terorizma preveč krotki, bili ste žrtev podivjane politike, tega ne morete vtajiti. Kar pa se tiče Fona povemo vam tole: Liberalci sami so se bahali, češ: Pa Fona smo kar s kameni nagnali iz Pevme. Sploh pa g. učitelj tega ni proti nikomur rekel, da bi bili Fona s kamenji. Toliko v zagovor g. Justina, ker on sam se noče vtikati v politiko in se sploh ne vtiče ne v agitacijo, ali kaj takega. Kar pa je rekel glede tistih liberalnih Pevmčanov, rekel vam bo vsak poštenjak, ki ga vprašate. Mogoče pa je g. dopisniku iz Pevme zmanjkalo gradiva da sedaj išče in išče kaj bi v „Sočo“ vtaknil. Oj dragec, dela

dovclj! Odgovorite torej vi na dve prej zastavljeni vprašanji v „Gorici“ in „Pr. Listu“ katerim podgorski dopisnik baje ni bil kos, Vam bomo hvaležni.

Toda zapazili smo da sta si dopisa v „Soči“ iz Podgore in sedaj iz Pevme nekoliko podobna. Mogoče pa bi bilo res mogoče, kakor smo slišali, da se dopisi iz Podgore kujejo v Pevmi... Slečnjčič opozarja še g. učitelja, da naj se i koliko bolj pobrigu za svoj razred. Naj blagovoli g. dopisnik še povedati kaj ako n. pr. je pomanjkljivega v njegovem razredu. Naj raje pred svojem pram pometa g. dopisnik. Poglejte in vidite, o dete, da pred vašim pragom ni vse isto. Crez svoj kup smeti zrete po svet da bi našli pezdir v očesu bližnjega.

Jasno je, kakšna je liberalna stranka. Kdor za liberalce agitira, slepari in teroriza, ta vam je slovenski juna., narodnjak, boritelj proti temi, mož na pravem mestu. Kdor pa je naš ali neodvisen med obema strankama, tedaj pa „Soča“ „lop“ po njem. Čudne razmere vladajo zato med učitelji. Če je učitelj liberalnega mišljenja, agitira in se poti za svojo kliko, da je strah. In če se med temi ljudskimi izgojitelji prikaže kak učitelj neodvisnega mišljenja ali pa še celo — Bog nas obvari — klerikalec, tedaj pa brz po njem, če tudi je še mirnejši in se sploh ne vtika v politiko. Takega učitelja perejo vsekrižem liberalni časniki, zabavljajo čezenj stanovski tovariši v imenu svobode. Ni torej čuda da se do lanskega leta ni vzdignil noben katoliški učitelj na Goriškem, da bi javno povedal svoje prepričanje. Svobodomselci so; a ne puste svobodnega političnega naziranja. Sveda bo vpila Gabrščekova širokousta „Soča“, da žalimo slovensko učiteljstvo.

Gre naj po onem potu, katerega narod zahteva in ne bo jim nihče nič rekel. Ljudstvo bo govorilo. Ali more kdo spoštovati učitelja, ki razširju med mladino „Sv. Misel“, kakor se je vže zgodilo. Učitelje pa, ki ne širijo „S. M.“, napadajo liberalci z raznimi lažnimi frezami. Kaj ne dragi pevmski dopisnik; da boste imeli kaj deti zopet v „Sočo“, povejte nam bolj natančno kje, proti komu in ob kateri priliki je g. Justin rekel, da so Pevmčani najbolj divji v goriškej okolici. Da pa ste g. Fona napadli s kamenji, se je nekdo pobahal na dan volitve dne 2. marca pred Gabrščekovo prodajalno v Gosposki ulici. Končno izjavljamo, da g. Justin nima pri tem dopisu nič zveze in mu sploh ni znano o njem. Sam ni hotel odgovarjati na dopis, ki je, kakor se sklepa, spisan od roke, katera še ni okusila resnega dela, ampak do sedaj le še jemala. Tak polufrakar še niti pametnega govorjenja nima. Razvidno je iz tega, ker pokvari Justin v „Justin“, torej mu ne gre še niti jezik gladko.

Iz Dornberga. Volilni boj smo končali. Po pravici moramo reči, da takega boja na Goriškem še nismo doživeli. Ali mi Dornberžani se ga nismo nič vstrašili. Vsi do zadnjega moža smo šli na voliče odda glasove za našo pravo katoliško S. L. S. Nismo se dali zapeljati od naših nasprotnikov kakor se je žalibog po drugih občinah godilo. Obljubovali so nam da dobimo od Medveda iz Gorice celo obleko in klobuk če volimo za „kmeta“ Če si katerega od naših „agrarčkov“ vprašal, koga bo volil, fi je vsaki odgovoril: „za kmeta“. In s temi besedami so ljudstvo slepili. A pri nas v Dornbergu prav malo.

Ni treba drugega praviti kakor to, da denar je „pel“. To dokaže en izgled, kakor ste že cenjeni bralci čitali v „Gorici“ pod naslovom: „Kako sta Križman in Bric zgubila stavo“. Ta dva sta bila prava „agenta“, ali en ubogi kmetič jih je opeharil. In ko pride Bric k kmetiču ga prosit naj mu vsaj polovico da nazaj, da ne bo toliko oškodovan, kaj mu odgovori tisti ubogi kmetič? „Brate pojdi proč od mene ali misliš da sem tvoj brat?“ Bric nato odgovori: „Vi ste me opeharil nobeden več me ne be.“ Kmetič mu po

domače odgovori: „Ja šola košta“. Tako je en ubogi kmetič dva izobrazena učitelja nekaj bolj izučil. Ali še to jim povemo, da ako bi tisti kmetič imel volilno pravico bi ne bil ostal doma tudi za vse petake in desetake kar jih imata, če ravno jih je ubogi kmetič zelo potreben. In kaj se je še pripetilo? V soboto pred volitvijo gre naš č. g. kaplan v Tabor k g. Mrevljetu. In sicer s tem namenom, da povzra našim volivcem, kako naj zapišejo vsak na svojo glasovnico. Ali kaj se izmisli ta zvita druhal? Grejo in nastavijo čez pot velika drva, da ko pojde gosp. kaplan domov, se pobije. To je bilo zvečer okoli 8¹/₂ ure. Toda k sreči gre neki deček prej ravno po tisti poti, se je še precej poškodovan. Ko nam naznani kaj da je nastavljen, smo šli in tisto nevarnost odstranili. Hinavci, po tem niste proti duhovščini, ker ko bi jo mogli bi jo umorili. Ali blatite jih kakor hočete, samo glejte da niste vi drugi bolj umazani. Oni ostanejo zaradi vašega blatenja kar so. Kaj, še bolj ponosni morajo biti in veseli, ker Kristus je rekel: „Blagor vam ker bo jo čez vas vse budo govorili in vas zaničevali, veselite se in od veselja poskakovati, ker vaše plačilo je obilno v nebesih“. In zato le govorite čez njih, jih zmirajte, zaničujte, blatite itd. Zdaj jih zaničujete, ali bo prišel čas, ko bi jih mogoče radi imeli pri sebi in tudi klicali jih boste, ali bo prepozno.

Politični pregled.

Jezikovni zakon.

Jezikovni zakon je v načrtu že gotov in bo po Veliki noči razpravljan v ministerskih konferencah. V ministerstvu bodo hudi boji. Ob izida teh bojov bo odvisno, ako bo zakon predložen cesarju v predsankcijo ali ne.

Utrdbe na italijansko-avstrijski meji.

Iz Milana se poroča: Italija marljivo gradi obmejne utrdbе. Prva, ki se je letos začela graditi, je na zgor. delu Piave, druga pri Stupici v dolini Nadiže na nizkem odcepku Matajurja. Ta utrdba bo varovala široko lepo cesto, ki vodi iz Posočja v Videm. Tretja utrdba se zgradi v Julskih alpah, nedaleč od Uccia v rezijanski dolini. Ta zaporni fort bo kril prehod iz soške doline v Canal del Ferro, da tako onemogoči, da bi se mogla nasprotna armada izogniti utrdbi pri Chiusaforte, ki varuje severni del Canala del Ferro in dolino Raccollana. Vrhutega se pomnožita garniziji v Vidmu in Palmanovi ter se popravi stara rimska cesta, ki vodi iz Timava v Karnskih alpah v zilijsko dolino, tako da se bodo po njej mogli prevažati tudi težki topovi. —

Državna podpora za vinogradništvo.

Vinogradniški odsek državnega zbora na Dunaju je imel dne 31. marca t. l. celodnevno sejo, v kateri se je razpravljalo in sklepalo o mnogih predlogih, katere so stavili razni poslanci v svrhu pospeševanja vinogradništva v Avstriji. Seje se je udeležil tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch. Več članov odseka je ostro grajalo, da se je v proračunu za leto 1908 tako malo mislilo na pospeševanje in podporo vinogradništva. Minister dr. Ebenhoch je priznal upravičenost želja vinogradniških krogov in je izjavil, da je zahteval od finančnega ministra, naj se v ta namen upostavi v proračun mnogo višja vsota, toda on ne ve, če bo za letos finančnemu ministru že to moroče; vsekako pa bo zahteval za bodoče leto izdatnih svot. Po dolgem razpravljanju so se konečna sprejela med drugimi tudi naslednje resolucije: Vis. c. kr. vlada se pozivlja, naj v slučaju, ako ne bi za leto 1908 ustavljeni kredit za brezobrestna posojila za prenovljenje po trtni uši uničenih vinogradov zadostoval, iz preostankov proračuna da svote na razpolago, da se za more vinogradnikom, ki so po trtni uši prizadeti, pripoznati podpore v smislu postav z dne 28. marca 1892, drž. zak. št. 61 in 4. aprila 1902, drž. zak. št. 136, in dalje da vlada podaljša povračilo

obrokov brezobrestnih posojil, ki zapadejo dne 1. januarja 1908, v posameznih uvaževanja vrednih slučajih do 1. jan. 1910, to je torej za dve leti. Minister je tem željam obljubil svojo podporo. Odsek je dalje zahteval, da se čimprej nastavi kletarske nadzornike, da se njih število pomnoži in njih plača iz naravnih vzrokov zboljša. Sedaj določeno število nikakor ne more zadostovati. Neumevno je, kako naj bosta na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem dva nadzornika, za vso Primorsko celo en sam nadzornik, in za Njže-Avstrijsko dva nadzornika kos svoj težavni nalogi. Ako se hoče dobiti vestnih in večjih moči za ta kočljivi posel, mora se jih v zadostnem številu nastaviti in zadostno plačati. Nadalje pa je bilo razpravljano o predlogu poslanca dr. Hočevarja in drugov za odpis brezobrestnih posojil, ki jih je dala država vinogradnikom v svrhu prenovljenja po trtni uši uničenih vinogradov v letih od 1894 do 1896 na podlagi postav od 28. marca 1892 in 4. aprila 1902. Kar se tiče predloga za odpis do leta 1896 danih državnih posojil, je izjavil dvorni svetnik Portole, da je ministerstvo proti takemu splošnemu odpisu, in sicer zaradi težav, ker so vsa posojila dana na podlagi ob enem od dežel izdanih listin, dalje, ker bi se protivili temu tudi drugi po uimah ali drugih nezgodah prizadeti stanovi, in slednjič ker imajo dotični vinogradniki že v tem veliko korist, da imajo dano jim posojilo brez obresti vračati v desetih ali petnajstih obrokih po odštetem posojilu. Pri glasovanju v odseku je bil predlog dr. Hočevarja in drugov z 11 glasovi proti 3 glasom odklonjen ter je s tem žalibože tudi sploh pokopan. Za naše vinogradnike pa je važna le ona začetkoma navedena resolucija, glasom katere se bo v posameznih slučajih podaljšalo povračilo obrokov od 1. januarja 1908 do 1. januarja 1910, in le-te se naj naši vinogradniki poslužijo.

Novice.

Turšica. — Odslej ima „Goriška zveza“ v zlogi tudi lepo in zdravo turščico. Ugodne cene ima za naročila na cele vagone. Poslužile so se teh že razne naše posojilnice in gospodarske zadruge. Tudi za moko je dosegla zveza nižane cene za pridružene zadruge.

Modro galico člani pridruženih zadrug že pridno odvažajo. Nekoliko blaga je še na razpolago. Cena galici je K 63 — za vsak kvintal.

Občni zbor „Hranilnice in posojilnice“ v Biljah se je vršil v nedeljo dne 12. t. m. ob obilni udeležbi. Zborovalci so z zanimanjem sledili poročilu odbornikov, zlasti pa izvajanjem č. g. kurata Abrama in predavatelja Sv. Premrou, vodje „Goriške zveze“. Slednji je pojasnil namene kmečke posojilnice s posebnim ozirom na izboljšanje domačih razmer. Veselo znamenje je zanimanje, ki ga člani kažejo za skupno naročevanje gospodarskih potrebščin.

„Edinostin“ „stvarni odgovor“ št. II. Zadnjič smo rekli, da postrežemo s pristnim vzorcem „stvarnih odgovorov“ „Edinostin“; tej se je pa zdel ta vzorec premalo „stvaren“, zato nam je v soboto podala še pristnejšega. In čujte, ta „stvaren“ odgovor je znana prigodbica o možu in ženi, ki sta se prepirala, ali se trava kosi alistriže! Ta prigodbica je torej dokaz, da bi bili naši poslanci lahko izvojevali zbornično večino, da postane Gorica že jutri po večini slovenska, da nista liberalna poslanca glasovala za vol. reformo, da je dr. Faiduti, ki je glasoval za vol. reformo, razsrjen na dr. Gregorčiča, ki je glasoval za vol. reformo itd. — „Edinosti“ je res častitati, da je iznašla tak monstrum dokazov. Ta ji postane lahko sčasoma nekaj univerzalni „mitel“ za vsaktero argumentiranje. In mi ji prav resno svetujemo, naj vzame nemudoma nanj patent. Ali v našem slučaju je vendar nekaj, kar ji slavo iznajdbe nekoliko otemni; mi mislimo namreč dejstvo, da smo pač mi s to dogodbico svoje letošnje članke pričeli, ona je torej za nami pripadljaja, nas je ko-

pala, njena „iznajdba“ torej ni iznajdba, ampak le ponatis, ali recimo: plagijat. In ker si stojite njeno in naše stališče ravno nasproti, in ker posnetek izvirnika ne prekaša, ji moramo že reči, da se je zaletela v vrata, katera smo mi že odprli.

Za danes le še kratko reakcijo na njeno trditev, da so volilci zaradi vol. reforme našo stranko vrgli v vodo. „Edinost“ je menda pozabila, da je bila vol. reforma sklenjena 14. marca lanskega leta. Dva meseca po tem sklepu so bile državnozbornske volitve. Pri teh volitvah je naša stranka zmagala na Tolminskem z ogromno večino, v goriški okolici z absolutno večino nad tremi strankami: liberalci, agrarci in socialisti, na Krasu pri prvi volitvi z relativno večino tudi nad tremi protikandidati. Stranka, ki je tako sijajno zmagala tik po vol. reformi, torej v času, ko so zoper njo nje nasprotniki z „Edinostjo“ vred z vol. reformo najbolj hujskali in dražili ljudstvo, taka stranka zaradi volivne reforme pač ni mogla pasti v vodo. Padel je torej nekdo drugi v vodo, in ta je „Edinost“ s svojo nepremišljeno in nenaravno gonjo zoper našo vol. reformo in s svojimi iz te nepremišljenosti in nenaravnosti neizogibno izhajajočimi sofizmi.

Osebnost. Veleč. g. prelat dr. J. Gabrijevčič je te dni odločil vodstvo centralne bogoslovnice v Gradcu. Vodil je bogoslovnicu 25 let, v bogoslovnicu pa je deloval od svojega 31. leta. Skoraj vsa sedaj živeča duhovščina je bila pod njegovim vodstvom.

— **Vspored božje službe velikega tedna** v veliki cerkvi. Velika sreda. Ob 5¹/₂: Izpostavljenje S. R. T. Ob 4. pop.: kor. Ob 5.: govor in potem Mizerere. — Veliki četrtek. Ob 8¹/₂ predp.: kor. Ob 9.: pontifikalna maša, blagoslovljenje sv. olj, procesija k božjemu grobu. Vmivanje nog. Ob 4. pop.: Pete jutranjice in Mizerere. — Veliki petek. Ob 6. predp.: slovenska pridiga. Ob 9. predp.: kor. Ob 9¹/₂: božja služba. Ob 4. pop.: Pete jutranjice. Procesija z relikvijo Sv. Križa, italijanska pridiga. — Velika sobota. Ob 8¹/₂ predp.: kor. Ob 9.: blagoslovljenje ognja, krsne vode itd. Ob 10¹/₂: slovesna sv. maša. Ob 4. pop. kor. Ob 4³/₄: Vstajenje s procesijo. — Pri Sv. Ignaciju slovenska pridiga Velik petek zvečer ob 7. in Vstajenje Veliko soboto zvečer ob 6. Vstajenje na Placuti bo ob 7h zvečer, enako pri oo. kapucinih. Podturnom in na Kostanjevici bo pa ob 6h zjutraj.

— **Nekaj združne statistike.** — Število članic posameznih slovanskih združnih zvez, katere so združene v „Splošni zvezi avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju“ je bilo koncem leta 1907 sledeče: 1. Zdržna Zveza v Celju 200 zadrug. 2. Zdržna zveza v Ljubljani 433 (242 raiffisenovk, 191 raznih drugih zadrug). 3. Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev 32 zadrug (21 raiffisenovk in 11 drugih). 4. Zdržni savez v Splitu 62 zadrug. 5. Osrednja zveza čeških gospodarskih zadrug v kralj. Čaškem v Pragi 1419 zadrug. 6. Zveza čeških gospodarskih zadrugih v vojvodini Šlezki 74 zadrug. 7. Zveza rusinskih gospodarskih zadrug v Cernovicah 147 zadrug. Razne včlanjene nemške združne zveze štejejo skupno 3018 zadrug, (2567 raiffisenovk in 482 drugih), dve italijanski združni zvezi 112 zadrug (63 raiffisenovk in 49 raznih, ter ena rumunska združna zveza v Cernovicah 150 zadrug (143 raiffisenovk in 7 raznih zadrug). Skupno je tedaj po združnih zvezah včlanjenih v „Splošni avstrijski zvezi“ 5692 zadrug.

— **V Podgori se je vršil v nedeljo 12. aprila ustanovni shod „Slovenskega kat. izobraževalnega društva“.** Govorila sta Fr. Kremžar in č. g. kurat Golob. Zglasilo se je za pristop že lepo število mož in mladeničev, kmečkega in delavskega stanu.

— **Požar v Koprivi.** V četrtek zvečer je nastal v Koprivi grozen požar. Pogorela so namreč vsa gospodarska poslopja to je skedenj, senik, hlev in klet posestnika krčmarja Antona Beleta. Škode je najmanj 1000 K. Vino in živino

so k sreči rešili. Kako je nastal požar, ni nobenemu znano.

Poziv! — Soška podružnica Slov. planin. društva je sklenila, da sezida na Krnu planinsko kočjo, katera bo nosila ime našega ljubljence, pesnika S. Gregorčiča. Vrh sivega Krna naj stoji ponosen spomenik našemu slavnemu sinu planin, pesnik, kateri sprejme v svoje varno okrilje trudnega turista, ki sili vrh planin, da bi užival lepoto božje narave. Iz kočje bo videl planinec ves pesnikov planinski raj in še velik del ljubljene slovenske domovine. Nazaj grede ne bo zamudil obiskati pesnikove rojstne hiše na Vrsnem in groba pri sv. Lorencu.

Mli rojaki! Ideja o zgradbi S. Gregorčičeve kočje se mora vresničiti, naš pesnik mora dobiti ta, zraven nagrobnege, najprimernejši spomenik, ki bo pospeševal med Slovenci in tujci zanimanje za Gregorčičev raj za krasne naše planine, katere je on tako iskreno ljubil. Zato se obračamo do vsakega rojaka z iskreno prošnjo: prispevajmo vsak po svoji moči, da se na sivem Krnu čimprej dvigne iz tal S. Gregorčičeva kočja. — Odbor Soške podružnice S. P. D. v Tolminu 18. marca 1908.

— **Nova imena za bojne ladje.** Bojna ladja št. 1 v tržaški ladjedelnici dobi ime prestolonaslednika, bojna ladja št. 2 se bo imenovala „Radetzky“, tretja ladja tega razreda pa „Zriny“. Nova rapidna krizarka „F“, ki se gradi, se bo imenovala „Admiral Spaun“; šest torpedovk, ki se grade na Reki, dobi sledeča imena: „Turul“, „Esikos“, „Pandur“, „Reka“ (torej slovansko ime), „Velebit“ in „Dinara“. Deset torpedovk za širno morje se bo imenovala: „Triton“, „Hydra“, „Skorpion“, „Phoenix“, „Krake“, „Polyp“, „Echse“, „Molch“, „Kormoran“ in „Alk“. Nekaj starim ladjam se sprejme imena.

— **Sadovi socialnodemokratskih hujskarj.** — Te dni je bil kovač Kokotek iz Louka pri Tešinu obsojen v štirinajstdnevno težko ječo, ker je razžalil katoliško vero. Imenovani je znan kot marljiv obiskovalec socialno-demokratskih shodov in reden gost krčcem. Ko je zopet popival v krčmi, norčeval se je iz sv. pisma. Pri obravnavi ga je vprašal sodnik, če hodi v cerkev. Kokotek je odgovoril: „Ne, ker v cerkvi ni klopi zame“. Sodnik je pripomnil: „Ampak na klop pa sodite!“

— **Oficijantke državnih železnic.** Uslužbenke državnih železnic se po novih predpisih dele v dve vrsti: v manipulantke in oficijantke. Predpisi glede manipulantk so v toliko izpremenjeni, da bodo od sedaj zanesprej dobivale dnino od 2 K 60 do 3 K 20. Manipulantkam, ki so dobivale dosedaj mesečno plačo (70 kron), se ista, računaje od 1. januarja t. l., poviša na 80 K. — Glede oficijantinj veljajo isti predpisi kakor za moške statusne uslužbenke, odpadejo pa določbe glede uniform in prispevkov za isto, glede stanarine in stanovanj v naravi, starostnih doklad itd. Oficijantke postanejo tiste manipulantke, ki so služile pet let, položile izpit ter so sameškega stanu ali pa vdove. Početna letna plača je 1200 K, ki se povsne v osmih stopinjah (vsaki 2 oziroma 3 ali 4 leta) do letnih 1660 kron.

Kdo draži? Kakor znano, so draženju krivi karteli. Zanimivo je zvedeti imena v kartelih združenih veleindustrijev. V kartelu za žveplenke ima prvo besedo Bernard Fürth, v stekleni industriji Stark, Fischmann, Gäster, Reich; v branži za ogledala Kupfer, Fürth, Ploch; železnini Wittgenstein, Kestranek; v premogarskem kartelu Petschek in Weimann; sami — jadi! Med premogarskimi akcionarji je 75 odstotkov judov. Socialni demokratje pa namesto da bi te jude napadali, in tudi naši liberalni napadajo vedno le — krščanske socialce in naše kmečke poslance, češ, ti so draginje krivi. Socialni demokratje so pač od judov plačani, tega ne bodo mogli utajiti. Liberalci pa lažejo, ker drugega ne znajo.

Gospodarske vesti.

g Pridelek vina na vsem svetu. Neki angleški časopis je prinesel štati-tiko, da se na vsem svetu pridela na leto 4000 milijonov galona (galona je $4\frac{1}{3}$ litra) vtna. Med posamezne dežele se ta pridelek razdeli sledeče: Francija 1453 milijonov galon, Italija 1157, Španija 462, Alžir 189, Portugalska 99, Avstrija 77, Ogrska 68, Rumunija 57, Rusija 57, Bol-garija 46, Čile 46, Nemčija 41, Zedinjene države 35, Turčija in Ciper 33, Argen-tinija 28, Grška 26, Švica 19, Srbija 12, Brazilija 7, Tunis 6, Avstralija 5, Korzika 5, Kaplandija 4, Azori, Kanarski otoki in Madejra 3, Luksemburg 2, Peru 2, Ura-gvsj 1, Bolivija 0,550, Mehika 0,352 mi-lijonov galon. Število narašča od leta do leta, posebno nepričakovano visoke šte-vilke izkazujejo Rusija, Zedinjene države in južnc-ameriške države.

Loterijske številke.

11. aprila.

Trst 58 6 51 76 85
Line 69 9 74 25 50

Vabilo na

redni občni zbor

Gospod. društva v Renčah
reg. zadruga z omejeno zavezo,
ki se vrši

drugo nedeljo po Velikonoči, dne 3. maja 1908 ob 3. uri popoldne v župnišču s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o poslovanju v l. 1907;
2. Potrjenje računov za upravno leto 1907;
3. Volitev načelnika in 3. članov na-čelstva;
4. Volitev nadzorstva; 4. Prečitanje revizijskega poročila;
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi
ODBOR.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica della Croce šte. 6.

Odlikovana
mizarska
delavnica s stroje-
vim obratom —
GORICA

- Tržaška ulica 18 -

ANT. ČERNIGOJ

izdeluje:

Za stavbe:	Za sobe:	Za cerkve:
Vrata okna podove stornice pregraje i. t. d.	Omare postelje mize umivalnike ponočne omarice stolice i. t. d.	Altarje klopi prižnice pulti klečalnike i. t. d.

ZALOGA:
vsakovrstnih strgarskih izdelkov kakor: nog stebri-
čev, važev itd. — Vsakovrstnih rezbarskih izdelkov,
kakor: cimirjev, podporje i. d.

Stroji na električno gonilno silo.

Tovarna kisa odlikovana na obrtni
razstavi v Gorici l. 1900

FRANC KRALJ

- Gorica, Kapucinska ulica št. 9 -

priporoča cenj. gg. trgovcem razno-
vrstnega kisa. Cene zmerne, po-
strežba točna in poštena.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gospod. ulica št. 25

priporoča čistiti duhovščini in slav-nemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-lon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-sko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč ob $\frac{1}{2}$ kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-vega mlina iz Kranja in iz Joch-mann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Epilepsija.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Valen-tina in na drugih sličnih boleznih, ta naj se obrne na privilegirano lekarno „Schwa-nen-Apotheke, Frankfurt A. M. Tam vdobi tozadevno brošuro brezplačno.

Pozor!

Edino naš rojak v Gorici, optikar

I. Primožič,

na Kornju št. 13, (konec Gosp. ulice)

ima veliko zalogo optičnih izdelkov, kakor: Raznovrstna očala, zlata in iz nikla, stekla iz kristala, v vseh števil-kah. V zalogi ima razne toplovere, daljnoglede, barometre, mikroskope, vage za vino, za žganje, za špирite, livele za zidarje, mizarje po najnižji ceni,

Izvršuje vsakovrstne poprave in iste dostavlja na dom.

Prva goriška tovarna umetnih ogrjev

s strojnimi obratom izdeluje: rakete, bengalične luči, rimske sveče, ko-lesa i. t. d. i. t. d.

Kot posebnost izdeluje papirnate to-piče. Zlasti priporoča jubilejne traspa-rente v velikosti 120 cm x 200 cm s podobo cesarjevo; in 100 cm x 150 cm z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik
Gorica, C. F. G. 34.

(Iz prijaznosti se sprejemajo naročila tudi v kavarni „Dogana“ tik sodnijske palače.)

Društena opekarna ŽNIDARČIČ & BRATA MOZETIČ v Renčah

naznanja, da s 1. januarjem 1908 ni v ni-kaki zvezi z „Zadrugo za prodajo ilovnatih izdelkov“ v Gorici. Z istim dnem je postala ista samostojna in je ne veže nikak kartel. Za pojasnila se je obrniti na vodstvo druš-vene opekarne Brata Mozetič v Gorici.

Izvrstno pecivo

priporoča spoštovanim meščanom in okoličanom pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ

v Gorici Šolska ulica št. 6.

V zalogi ima in prodaja moko prve vrste Majdičevega mlina.

Fani Drašček, zaloga švalnih strojev.

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne oboroke.

Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. ob-činstvu

POZOR!

POZOR!

Slamnikarska zadruga

v Mengšu, Kranjsko.

priporoča svojo bogato zalogo moških, ženskih in m m m m otroških slamnikov m m m m

Naročite čimpreje da se more naročilo pravočasno izvršiti.

Narodno podjetje! Solidna postrežba!

Ilustrovani ceniki franko in zastonj!

Vsakemu se na željo pošljejo vzorci slamnikov na ogled, ako se to želi

Išče se zastopnik za Goriško.

Slovenci! Poslužujte se edino slovenske zadruge za slamnike!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v Novi Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

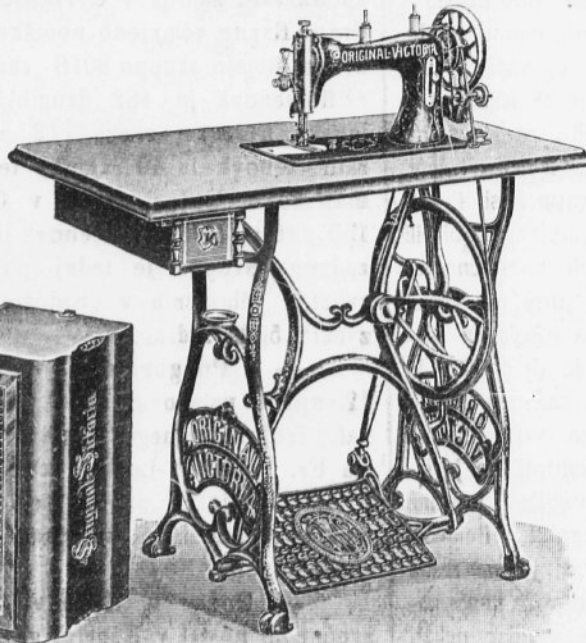
Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, da ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 15-letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi na domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpripravniji za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki,

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.